

Datum besluitraad	: 7 mei 2024	Datum oordeelraad	: 9 april 2024
Agendapunt	:	Datum B en W	: 19 maart 2024
Volgnummer	: 24.037	Programma begroting	: 0.
Gewijzigd voorstel	:	Taakveld	: samenspraak
Portefeuillehouder	: M. Giesbertz		

Adviesnota raad

Vaststellen visie 'Participatie die (aan)spreekt'

Beslispunten

1. De visie 'Participatie die (aan)spreekt' vast te stellen.

Inleiding

Participatie is een onderwerp dat leeft in de gemeente. Bij inwoners en andere partners, de organisatie en het bestuur. Duidelijkheid over verwachtingen en goede organisatie van participatie is daarbij dan ook wenselijk. Zo is er in 2023 in het bijzonder aandacht geweest voor participatie in het ruimtelijk domein. Dit resulteerde in de [nota 'Participatie onder de Omgevingswet'](#). Participatie is echter breder en raakt verschillende domeinen.

De visie 'Participatie die aanspreekt' biedt houvast voor participatie in alle domeinen. Het is een visie die ons helpt om samen vorm te geven aan de ontwikkeling van Veldhoven, zodat we de juiste afwegingen en keuzes kunnen maken. Daarnaast biedt deze participatievisie een goede basis om in de toekomst een participatieverordening op te stellen, in lijn met het landelijke [wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau'](#).

Beoogd effect

Het doel van de participatievisie is verbetering van de participatieprocessen, door kaders te stellen voor goede, open gesprekken met Veldhovense inwoners en andere partners, waarin 1) rollen, verantwoordelijkheden en verwachtingen duidelijk zijn, en 2) deelnemers zich gehoord voelen. Dit is van belang om de juiste afwegingen en keuzes te kunnen maken.

Argumenten

1.1 De visie draagt bij aan een verdere professionalisering van participatie.

Zowel raad, college als organisatie hebben behoefte aan duidelijke afspraken en uitgangspunten ten aanzien van participatieprocessen. Daarmee kunnen we beter voldoen aan de wens van de inwoners en andere partners als het gaat om participatie. De ambities, beloftes, uitgangspunten en de beschreven aanpak in de visie voorzien hierin.

1.2 De visie legt de basis voor het opstellen van een participatieverordening.

Het landelijke wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau' vraagt gemeenten om een participatieverordening op te stellen. Hierin staan de juridische regels over het betrekken van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

1.3 De visie is op participatieve wijze tot stand gekomen.

Om de visie te ontwikkelen spraken we op verschillende manieren met inwoners en andere partners en medewerkers van de gemeente Veldhoven. Dit varieerde van een online vragenlijst tot groepsbijeenkomsten. Ook de gemeenteraad is op twee momenten uitgebreid bevroegd. De opgedane kennis vormt de basis en de onderbouwing van de participatievisie.

1.4 De visie speelt in op de veranderende samenleving

We zien een maatschappelijke ontwikkeling waarbij veel mensen zich ten opzichte van de overheid mondiger opstellen en een actieve inbreng willen in beleidsontwikkeling en -uitvoering. Ook zien we op diverse thema's de dreiging van polarisatie ontstaan in onze samenleving. Tegelijkertijd is er vanuit de overheid een toenemende focus op het belang van participatie die representatief en inclusief is. Deze aandacht heeft onder andere als doel om in gesprek te blijven, ook als de meningen ver uiteenlopen. Het is daarbij van belang om niet alleen in gesprek te zijn met mensen die makkelijk het podium pakken, maar zeker ook met mensen die zich minder geroepen voelen om hun mening kenbaar te maken (het 'stille midden'). Specifiek benoemen we ook de mensen die een beperking ervaren, en op grond daarvan extra ondersteuning nodig hebben om mee te kunnen doen. De visie speelt in op deze ontwikkelingen, bijvoorbeeld door de aandacht voor structurele participatie waarbij representativiteit en inclusie belangrijke uitgangspunten vormen voor de toekomstige uitvoeringsagenda participatie.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Participatie is geen garantie voor inhoudelijke overeenstemming.

Ondanks goede participatieprocessen, is het niet altijd mogelijk om iedereen tevreden te stellen over de inhoudelijke uitkomst. Participatie leidt niet automatisch tot volledig inhoudelijk draagvlak. Het streven is wel om maximaal draagvlak te creëren voor het participatieproces. Heldere verwachtingen, onder andere door begrijpelijke proceskaders en duiding van het niveau van participatie (participatieladder), dragen daaraan bij.

1.2 Er is geen participatieplicht.

Ondanks dat de visie helpt om participatieprocessen te verbeteren, betekent dit niet per definitie dat inwoners en andere partners van Veldhoven ook (allemaal) bereid zijn om mee te participeren. De ambitie schetst immers een ideale situatie. In de praktijk kan het anders zijn. Door zoveel mogelijk maatwerk te bieden hopen we zo groot mogelijk participatiebereidheid te verkrijgen.

1.3 De samenleving blijft veranderen.

Ondanks dat de participatievisie inspeelt op de veranderende samenleving (argument 1.4), kan niet gegarandeerd worden dat de visie ook volledig aansluit op alle toekomstige veranderingen in de maatschappij. Tweejaarlijks zal een evaluatie plaatsvinden, zodat eventuele actualisaties doorgevoerd kunnen worden.

Financiën

De participatievisie heeft vooralsnog geen financiële consequenties. In de begroting is hiervoor reeds een structureel budget beschikbaar gesteld.

Communicatie en samenspraak

Zoals eerder benoemd is de visie op participatieve wijze tot stand gekomen. En dat is nog maar het begin. Participatie is de basis om ook daadwerkelijk uitvoering te geven aan de ambitie, beloftes en uitgangspunten in de visie.

Daaraan voorafgaand wordt zowel de samenleving als de organisatie geïnformeerd over de visie 'Participatie die (aan)spreekt'. Dit gebeurt intern via het intranet en extern via het Veldhovens weekblad, de sociale mediakanalen, het online platform OnsVeldhoven en tijdens gesprekken. In de communicatie wordt ook een infographic van het visiedocument gebruikt.

Uitvoering / planning

We maken een realistische planning voor de uitvoeringsagenda.

Bijlagen

1. Visie 'Participatie die (aan)spreekt'
2. Bijlage 'Aanknopingspunten voor uitvoering'

Resultaat van de behandeling in de oordeelsvormende raad

De poho doet diverse toezeggingen:

- er komt een uitvoeringsagenda met kostenraming naar de raad.
- In de verklarende woordenlijst zal extra duidelijkheid gegeven worden over betekenis termen als burgerinitiatief etc.
- Er wordt met de griffie overlegd hoe de juiste route is om de raad te betrekken bij participatie.

Senioren Veldhoven wenst dit als bespreekstuk te behandelen, voor de overige fracties is het een hamerstuk. Het gaat dus als bespreekstuk naar de raad.

Reactie college n.a.v. behandeling in de oordeelsvormende raad

Vaststellen proceskaders

Op pagina 24 van de visie staat 'De raad stelt de proceskaders voor de participatie vast voor die onderwerpen waar de raad beslissingsbevoegd is en die tevens van groot belang zijn.' Ook staat daar wanneer een onderwerp van 'groot belang' is. Het college maakt de inschatting in hoeverre een onderwerp van groot belang is, en legt op basis daarvan de proceskaders aan de raad voor ter vaststelling.

Begrippenlijst

Aanscherping van twee begrippen:

Inwonersinitiatief	Een concreet idee of vraag van inwoners om iets te realiseren of te organiseren, waarbij ondersteuning of hulp van de gemeente gewenst is. Dit gaat vaak over een initiatief op individueel, straat- en buurtniveau.
Burgerinitiatief	Een vraag van inwoners om een idee of plan op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen. Hieraan zijn voorwaarden gekoppeld die in de verordening

Burgerinitiatief worden opgenomen. Het gaat vaak over een initiatief op wijk- of gemeenteniveau.

Aan de begrippenlijst hebben we drie begrippen toegevoegd:

Overheidsparticipatie	Inwoners hebben ideeën, plannen of vraagstukken en vragen de gemeente om ondersteuning, hulp of een bijdrage. Het <i>inwonersinitiatief</i> is een instrument voor overheidsparticipatie.
Inwonersparticipatie	De gemeente betreft inwoners en andere partners bij beleid, planvorming en uitvoeringsplannen, zodat deze er een bepaalde mate van invloed hebben. Er zijn <i>structurele en incidentele vormen</i> van inwonersparticipatie.
Politieke participatie	Inwoners zoeken naar mogelijkheden om een kwestie op de politieke agenda te krijgen. Het <i>burgerinitiatief</i> is een instrument voor politieke participatie.

We hebben de begrippenlijst aangepast in de visie, en ook een fout in de nummering van de uitgangspunten gecorrigeerd. Daarom is er bij de stukken een document gezet: Visie participatie die (aan)spreekt_aangepast na oordeelsvorming.

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

J.H.J. Sanders
gemeentesecretaris/algemeen directeur

M.J.A. Delhez
burgemeester